

Kávésok Lapja

XII. évfolyam.

A Budapesti Kávésok Ipartestületének hivatalos lapja

23. szám.

Szerkesztőség:

Budapest, VIII. József-krt. 38. I/5. Tel: 1-303-75

Felelős szerkesztő:

DR. HAVAS NÁNDOR

Kiadóhivatal:

Budapest, VIII., Rökk Sz. u. 31. Tel: 1-314-00

Emlékeztető

MIRŐL NE FELEDKEZZÜNK MEG?

December 5-ig megfizetendő a IV. negyedévi házbér második részlete.

December 6-ig megfizetendő a nem átalányozott és zenét tartó kávéházak vigalmi adója.

December 10-ig tartoznak az adóközösség tagjai december havi fényűzési és forgalmi adóátalányukat megfizetni.

December 15-ig fizetik a fényűzési adót, azok, akik nem tagjai az adóközösségnek.

December 15-ig kiegyenlítendő a kereseti, jövedelmi, vagyonadó és pótlékainak hátraléka.

December 17-én (csütörtökön) d. u. 5 órakor előljárósági ülés.

December 20-ig befizetendő az átalányozott és zenét tartó kávéházak vigalmi adója.

December 25-ig befizetendő a személyzet illetményeiből levont kereseti, külön és rokkantellátási adó.

Újévi ajándékok megváltása esedékes!

Támogassa a „Buzavirág“ mozgalmat!

Meghívó

A Budapesti Kávésok Ipartestületének Előljárósága f. évi december 17-én (csütörtök) délután öt órakor az ipartestület tanácstermében

Ü L É S T

tart, melyre az előljáróság t. tagjait meghívja.
Budapest, 1936. december 1.

Dr. Havas Nándor s. k.
főjegyző.

Mészáros Győző s. k.
elnök.

A kereskedelmi és ipari tulajdonjog ügye

A világháború után' összekuszálódott gazdasági viszonyok egyik legsúlyosabb része a lakás és üzletberek kérdése. E tárgyban sok szó hangzott el, sok tinta folyt el, ami mindenesetre hozzájárult az eszmék tisztázásához, de történni nagyon kevés történt.

E kérdésesoport egyik bennünket legközelebről és legsúlyosabban érintő része az ipari és kereskedelmi tulajdonjog szabályozása, mely hivatva lenne azt az erkölcsi tőkét, amelyet az iparúzó sokszor évek munkájával megszerzett, anyagi értékben is konserválni.

Ezek a kérdések az évek folyamán több ízben kerültek napirendre, nyilatkozatok, állásfoglalások történtek, de eltekintve az új fővárosi szabályrendeletben foglalt hosszabb felmondási időktől, komolyabb intézkedés nem történt.

Most a Kereskedelmi és Iparkamara újra napirendre tűzte ezt az ügyet, abban a feltevésben és reményben, hogy az akciónak végre eredménye és sikere lesz. Ebben az ügyben testületünk véleményét és felfogását az alábbiakban közöltük a kamara elnökségével:

„A világháború alatt és után felmerült üzletbér kérdések tárgyalása alkalmával számtalanszor ismertettük a kávéipar helyhez kötöttségét és ehhez fűződő érdekeit. Alig hinnők, hogy gazdasági életünkben van még egy iparág, amelynél az iparúzás helye és annak stabilitása oly fontos szerepet játszana, mint a kávéiparban.

A kávéház természetes rendeltetésénél fogva a környéken lakó közönség fogyasztási szükségleteit van hivatva kielégíteni és minden vonatkozásában ahhoz alkalmazkodik. Berendezése, felszerelése ezt a

Budapesti Központi Általános Tejcsarnok Részv.-Társ. A főváros kávéházai, szállodái és kávéméréseinek szállítója
Tojás osztály

VII., Rottenbiller ucca 31.

Telefon: *1-462-65, 1-350-16. Interurban: 1-346-68.

Sürgőnycim: „Köztej Budapest“

célt szolgálja, befektetett tőkét a falakba és berendezési tárgyakba fekteti bele és azok csak a maguk helyén használhatók és jelentenek értéket.

A kávéházak e helyzeténél fogva azoknak más helyre való költözéséről beszélni sem lehet. Más helyen legfeljebb egész új üzletet lehet nyitni, ami azt jelenti, hogy azok az üzleti összeköttetések, befektetések, népszerűség, a közönségnek az illető helyre való szoktatása, ami sokszor évek munkáját jelenti, másik helyen semmivé válnak és az új helyen előlről kell mindent kezdeni.

Viszont mi sem könnyebb, mint egy már fennálló kávéház helyén új vállalkozónak az üzletet folytatni és mindazokat a tényezőket kihasználni, amelyekkel az előző tulajdonos azt a közönséggel megismertette és megszerettette.

Ez volt az oka annak is, hogy a múltban oly esetek merültek fel, amikor egy-egy vállalkozó, megtudván az iparúzó háttér mögött a bérszerződés közeli lejártát, az ingatlantulajdonost kedvezőbb feltételek felajánlásával igyekezett a bérlet átadására rábírn.

Ennek a helyzetnek a természetes konzekvenciája az, hogy a kávéházak tulajdonosai minél hosszabb tartamú és — más üzletághoz viszonyítva — nagyobb bérfizetési kötelezettséget tartalmazó szerződéseket igyekeznek kötni.

Maga az a körülmény, hogy a kávéházak minimális terjedelme és magassága (150m² — 4 m.) a fővárosi szabályrendeletben elő van írva, tehát a kávéház céljaira igénybevehető helyiségek ebből a szempontból korlátozva vannak, indokoltá teszi a nagyobb bér felszámításának lehetőségét és megfizetését.

Egész természetes, hogy ha a vállalkozó az üzletalapításra szánt tőkét, sőt ezt felülmúló összeget a helyiség berendezésére és felszerelésére fordítja, arra kell törekednie, hogy a bérletidő tartama alatt azt és legalább is kamatait megkereshesse. Ha még ehhez az időközönként esedékessé váló renoválások és újítások költségeit számítjuk, nyilvánvaló, hogy ezekben az üzletekben olyan vagyonok fekszenek, amelyek csak addig és, amnyiban jelentenek értékeket, amíg azokat az iparúzó céljaira használni tudja.

**SZENT
ISTVÁN
CSALÁDI SÖR**

**1 1/2 literes
zárt palackokban**

Kőbányai Polgári Serfözde
gyártmánya

Hogy a személyi összeköttetések megteremtése az üzletvitel módjának, a közönség kívánságainak és szükségleteinek megismerése, csak idők múltán lehetséges és az iparúzó részére minő munkát, utánjárást jelent, részleteznünk s indokolnunk nem kell.

Már pedig hogy a kávésiparnál az egyéni invenciónak, szakmai rátermettségnek, tudásnak, izlésnek minő szerepe van, mutatják azok a kávéházak, amelyek üzleti szempontból kevésbé kedvező helyeken is szépen prosperálnak. Kétségtelen, ez olyan eszmei értéket jelent, mely az üzlet megszűnésével megsemmisül.

Az utóbbi évek forgalmi viszonyai azt mutatták, hogy a kávésiparosok a bérleti idő tartama alatt nemcsak a befektetett tőkét nem bírták megszerezni, hanem az időközben renoválások költségeit is csak hitelműveletek útján tudva fedezni, a bérlet lejártakor teljesen vagyontalanul — esetleg eladósodva állnak háziuruk elé, kiszolgáltatva neki kényre-kegyre.

Tisztán a háztulajdonos mentalitásától függ, hogy ezt a helyzetet mily mértékben használja ki és minő feltételek mellett ad módot az üzlet tovább folytatására.

Ez a helyzet teszi indokoltá, hogy a kávéházakban lévő vagyon, mely effektív pénztételekből és eszmei értékekből tevődik össze és amely mindenkor a bérszerződések közelebbi vagy távolabbi lejáratától függ, törvényes úton konzerváltassék.

Ez nemcsak jogos magánérdek, de állami és közérdek, mert adófizető existenciák, munkahelyek, fogyasztók létezése nem függhet az ingatlantulajdonos egyéni hajlamaitól.

Kétségtelen az, hogy sok esetben ez a helyzet az oka a kávéházak labilis gazdasági helyzetének. Ilyen bizonytalan existencia mellett a kávé, akinek talán százai vannak a kávéházba beépítve, rendes kereskedői hitelt nem kaphat, minthogy az erre adott fedezetnek reális értéke alig van. A kávéháznak komoly értéket jelentő árukészlete a legritkábban van, egyrészt azért, mert a korlátozott behozatali viszonyok mellett nagyobb mennyiségű — iparunkban felhasználásra kerülő — külföldi gyarmatárakat beszerezni alig lehet, másrészt a belföldi, naponként felhasználásra kerülő anyagok, hús, tej, vaj, stb. nem szerezhetők be hosszabb időre nagyobb mennyiségben.

Az ingatlantulajdonosnak ez az előnyös helyzete teszi lehetetlenné — indokolt esetben kedvezőbb megállapodások létesítését: az esetleges hőmérsékletet. A háztulajdonos helyzeti energiájának tudatában sokszor merev álláspontot foglal el, tudva azt, hogy bérletje nem nagyon válogathat, vagy fizeti tovább az elviselhetetlen bért, vagy elhagyja a helyiséget. Mindkét út a romlás útja. Hogy ez így van, bizonyítja az a tény, hogy míg gyakorlati kalkulációnk szerint a kávéházak bérének maximuma a bruttó forgalom 10 %-a lehet, a valóságban alig van üzlet, amely ennél jóval nagyobb %-ot ne fizetne.

A magyar kávésiparnak tehát eminens érdeke a kereskedelmi és ipari tulajdonjog elvének törvényes biztosítása.

Ez irányban az újonnan kiadott fővárosi szabályrendelet már némi kezdeményezést tartalmaz, amikor annak 48. § a II. pontjában az ipari és kereskedelmi célra bérelt helyiség felmondására — bizonyos

esetekben, — egy, illetve másfél éves felmondási időt írt elő.

Mint hogy az előadottak iparunk minden egyes üzemére vonatkoznak, szinte felesleges lenne példákat felsorolni. Mindazonáltal szükségesnek látunk két egészen kirívó esetet ideiktatni. Az egyik a folyó év elején, illetőleg a múlt év végén történt, a másik folyamatosan van napjainkban.

Egy fővárosi ingatlant, melyben ipartestületünk egyik vezető tagjának kávéháza több mint ötven éve áll fenn, annak régi tulajdonosa egy másik részvénytársaságnak adta el. Az ez idő alatt lejáráó bérszerződés megújítása iránti tárgyalások idejekorán megkezdődtek és a megegyezés már nagyjában készen volt tisztán apró részletek eldöntése és a szerződés aláírása lett volna hátra, amikor a vége felé járó tárgyalások megakadtak amiatt, hogy egy fővárosi cég az új tulajdonosnak az ingatlan megvételére igen kedvező ajánlatot tett, éppen amiatt, mert a kávéház szerződése lejáráóban volt és annak a helyiségét a jelentkező vevő saját céljaira kívánta felhasználni. Hosszas tárgyalások és eljárások, megbeszélések után az eladás csak oly módon volt kiharozható, hogy bérlő egy, a nagyobb vételárnak megfelelő kamatozást biztosító üzletbért ajánlott meg, vagyis az addig fizetett 18.000.— pengő helyett 23.000.— pengőt, ami azt jelentette, hogy a bruttó forgalom 10%-ának megfelelő üzletbér, az új szerződés életbeléptetésével körülbelül 14%-os terhet jelent. Emellett is a szerződés mindössze 5 évre szól és semmiféle garancia nincs arra, hogy 5 év múlva nem áll-e be egy hasonló helyzet.

Ime, egy 50 éves múltú, egy család kezében lévő patinás, előkelő közönség által látogatott kávéház, amely a mai formájában értéket, vagyont és félszázados munkásságot jelent, minden pillanatban ki van téve annak, hogy a háztulajdonos a bérletet annak lejártával minden kártalanítás nélkül megszünteti.

2. Egy jelenleg folyamatban lévő másik hasonló ügyről a következőket jelentjük:

G. R. kartársunk egy Ferenc-körúti kávéház tulajdonosa ezt a helyiséget 1911 év május óta bérlé. Legutóbb ezért a helyiségért 5.400.— pengő bért fizetett. Amikor a kávéházat megvette, abba 90.000.— aranykoronát fektetett bele és az 1926. évben 240.000 koronáért renoválta. Most, hogy a Boráros-téri híd építésével az ottani üzleti lehetőségek jobbaknak látszanak, a háztulajdonos a bérletet az új szabályren-

deletnek megfelelően 1938 május 1-re felmondta azzal, hogy a helyiséget parcellázni fogja és azért legalább 12.000.— pengő bért fog elérni. Kétségtelen, hogy a tulajdonosnak a mai rendelkezések mellett erre joga van, de tisztelettel feltesszük a kérdést, mit csináljon a 70 éves öreg kávé, nem sokkal fiatalabb feleségével, aki egész vagyonát ebbe az üzletbe fektette be? Jelenleg adósságai vannak és a jelzett időpontban berendezésével együtt kénytelen a helyiségből kivonulni. Nem vitás, hogy ezekben az esetekben súlyos értékrombolásról van szó, amelyre teljes mértékben védelmet kell találni.

Ha mód van a gazdavédelmi rendelettel az eladódott birtokoknak a tulajdonos kezében való megmaradását biztosítani, mennyivel inkább indokoltabb ez azokban az esetekben, amikor nem a hitelezők sérelméről, vagy a háztulajdonos hátrányáról, hanem egy meglevő existencia munkalehetőségének biztosításáról van szó.

Mindezek alapján a magunk részéről is szükségesnek látjuk, hogy a megküldött kamarai előterjesztésben foglalt javaslatok a minisztérium elé terjesztessenek és azok a fentebb részletezett kérdésekre vonatkozólag mielőbb megvalósítsanak.

Előljárási ülés

1936. november 25.

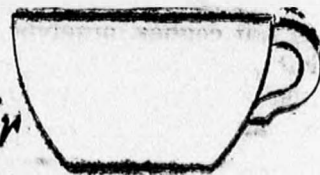
Az év utolsóelőtti előljárási ülésén oly sok nagyfontosságú kérdés került tárgyalás alá, mint már régen. Az előljárási ülés napirendje felvillanó képét mutatta azoknak a problémáknak, amelyek iparunk életében felmerülnek.

Az előljárási ülésen megjelentek: *Mészáros Győző* elnök, *Dr. Hernády Jenő* iparhatósági biztos, *Gál Arnold*, *Szabó Sámuel*, *Dr. Strausz Vilmos* alelnökök, *Bodó Adolf*, *vitéz Bertha Gyula*, *Freiwirth Jenő*, *Grosz Ödön*, *Klauber József*, *Katona István*, *Ottó Dezső*, *Singer Kálmán*, *Szlavek Károly*, *Tarján Vilmos* előljárási tagok, *Strasser Béla* és *Weingruber László* számvizsgálók, *Dr. Havas Nándor* főjegyző.

Mészáros Győző elnök az ülést megnyitva, bejelenté, hogy *Lissauer Gyula*, *Rónai Miklós* és *Wein-*

Csak 3 fillér

egy nagy csésze kitűnő, egészséges, tápláló, ital a valódi *franc* kávépátlékkal ízesített kineípp malátakávéból.

Ez igazán, **nem luxus!**

Schillinger Anna Gőzmosógár Rt.
 Budapest, VI.,
 Vörösmarthy-utca 47b. — Telefon: 1-213-85.
 Az ország legrégebb, modernül berendezett gőzmosódája.

gruber Iquic elmaradásukat kimentették. Az ülés jegyzőkönyvének hitelesítésére *Grosz Ödön* és *Ottó Dezső* előljárósági tagokat kérte fel.

Az 1936 október 9-én tartott előljárósági ülés jegyzőkönyve bemutatott és megjegyzés nélkül helybenhagyott.

Főjegyző felolvasta a legutóbbi ülés óta *iparendélyt nyertek és megszűnt iparendélyek* jegyzékét a következőkben: *Iparendélyt nyertek: Kohn Armin* (Limanova), *Krisztinavárosi Kávéház Kft.*, *Capri Mulató Kft.*, *Fischer Ottó* (Hollywood). *Iparendélyt megszüntette: Roboz Pál* (Papagáj), *Grünfeld Pál* (Susogó).

A bejelentés tudomásulvételét.

Elnök jelenti, hogy *Dr. Halla Aurél* úr a m. kir. kereskedelemügyi minisztérium államtitkárává nevezetett ki. Ez alkalomból Öt, mint iparunk régi jóakaróját levélben üdvözlöttük, melyre megleghangú köszönőlevelet küldött.

Az előljáróság a jelentést helyesléssel vette tudomásul.

Főjegyző jelenti be *Dr. Lippay Istvánnak* az Ipek tb. igazgatójának váratlan elhunytát. Iparunk igaz jóakaróját vesztette el benne. Elhunytá alkalmából az *Ipek*hez részvéltiratot intéztünk. A kifejezett részvéltettséghez az előljáróság a maga részéről is csatlakozik.

A székesfőváros polgármestere a *Dr. Liber Endre* alpolgármester elhunytá alkalmából kifejezett részvéltetért köszönetet mond. A levél bemutatván irattárba tettett.

A *Buzavirág akció* tárgyában főjegyző közli, hogy mint előbbi években, ebben az évben is az elmúlt napok folyamán a Kereskedelmi és Iparkamarában értekezlet tartatott, amelyen elismeréssel emlékeztek meg kartársaink áldozatkészségéről, viszont a folyó évre az akció kiszélesítését és nagyobb körben való támogatását kérték. Az értekezleten ily irányú ígéretet tettünk és most kartársainkra vár a feladat, hogy a magyar anyák védelme érdekében a nemes célt megfelelően támogassák.

Mészáros Győző elnök saját részéről is kéri a kartársakat, hogy kövessenek el mindent, hogy a nemes cél érdekében minél nagyobb eredményt érhesünk el.

Elnök közli, hogy a legutóbbi előljárósági ülésen elhangzottaknak megfelelően, megkereséssel fordult a *Piatnik Nándor* és fiai céghez, amelyben a *kártyaforgalom* körül észlelt panaszokat kifogásolta. Erre a levélre a cég válaszolt és hivatkozott azokra a körülményekre, amelyek a kártya árát meg-

Nem minden **mustár**

TIVOLI

Gyártja: **Gottlieb Konzervgyár, Budapest,**
 VII., Nürnberg-u. 34. — Telefon: 96-7-02, 96-1-46.

drágítják. Egyúttal közli, hogy nála a *Piatnik* cég főnöke és képviselője megjelentek és ugyanazokat a dolgokat részletesen előadták.

Egyben közli azt, hogy a kártya ellenőrzések tárgyában eljár a székesfővárosi m. kir. Pénzügyigazgatóságnál *Dr. Csilléry Béla* min. tanácsos ömélő-ságánál, aki megígérte, hogy ebben a kérdésben informáltatja magát, és a szükséghez képest intézkedni fog. Minthogy eddig ily intézkedés nem történt, a legközelebbi napokban újra eljár az illetékes hatóságoknál.

Az előljáróság elnök közlését tudomásul vette.

Az *automata billiárdok* ügyében a Kereskedelmi és Iparkamarában a f. évi október 26-án értekezlet volt, amelyen az érdekeltségek a billiárdok engedélydíjának leszállítását kérték. Testületünk ez ügyben arra az álláspontra helyezkedett, hogy elsősorban a billiárdszalónok ügye — tekintet nélkül a felállított asztalok minőségére — lenne rendezendő, amire nézve különben már a székesfőváros polgármesterének intézkedését kikértük. Ami az automata billiárdok engedélydíjának leszállítását illeti, ez ellen kifogásunk nincsen, de csak az esetben, ha az automata billiárdok felállításának feltételei és vigalmi adója a kávéházakkal analóg módon szabályozhatnák. A Kamara az ügyben álláspontját kifejti, a végső döntést a m. kir. belügyminiszter fogja meghozni.

Szlavek Károly hozzászólása után az előljáróság a bejelentést tudomásulveszi.

Állás nélküli felírónők a m. kir. iparügyi miniszter úrhoz panasszal fordultak amiatt, hogy a testület tagjai felírónőiknek nem adnak szabadnapot és így kíségités formájában való elhelyezkedés is lehetetlen. A panaszirat a székesfőváros polgármestere útján kiadott a testület elnökségének, mely arra részletes felterjesztéssel válaszolt és megcáfolta a panaszban előhozottakat, illetőleg rámutatott a kérdés elbírálásának körülményeire. A válasz felolvastatván

Dr. Hernády iparhatósági biztos mint az ügy előadója, kijelenti, hogy jelentését a polgármester úrhoz megtette.

Elnök nyomatékosan felkéri a kartársakat, a szabadnapok betartására és megfelelő kíségitők alkalmazására, mire az előljáróság az ügy elintézéséhez hozzájárul.

E kérdéssel kapcsolatosan elnök nyomatékosan felkéri a kartársakat arra, hogy a munkásoknak az őket megillető illetményeiket feltétlenül és teljes összegében adják meg. Most kapott egy bejelentést,

Rongyaiból szőnyeget, takarót!

Ne dobja el régi hasznavehetetlen rongyait, harisnyáit, ruhadarabjait, rossz szőnyeget és textil hulladékát. A fentiek bármelyikéből divatos futót, összekötőt, valamint takarót készítenek. Közigazgatási tisztviselőknek készpénzáraimból 5% engedmény. Vidékieknek 25 pengőn felüli vásárlásnál bérmentve szállítók. **EHRENFELD GÉZANÉ** háziszőttes szövőde, Budapest, VI., Izabella-utca 67. (Orient mozi mellett).

hogy a felszámított százalékából egyik kártárs egy részt magának tart meg, ez az ügy kivizsgálás alatt áll.

Katona István teljes mértékben elítéli azt, ha vannak olyanok, akik nem adják meg a munkások illetményét. Ezek diszcreditálják az ipart és ezért vagyunk annyi támadásnak kitéve.

Freiwitth Jenő és *Strasser Béla* felszólalás után elnök felhívását az előljáróság figyelmébe ajánlja.

Főjegyző bemutatja a *Hadirokkantak Nemzeti Szövetségének* VII. ker. Csoportjával folytatott levélváltást, hadirokkantak elhelyezése tárgyában. A levelek ismerteése után elnök nyomatékosan kéri a kártársakat, hogy a hadirokkantak elhelyezésére vonatkozó törvényes kötelezettségüknek még a megszabott létszámon felül is feleljenek meg.

A *Főpincérek Országos Egyesülete a százalék elszámolású tárgyában* panaszolja, hogy egyes bridge-szalónokban a kávéházak tulajdonosai a felszámított kártyapénzek után nem engedik meg a kiszolgálási díj felszámítását. Elnök megállapítja, hogy akkor, amikor a bridge-szalónok vezetőjével való megállapodás alapján ezek szolgáltatják a játékhoz szükséges eszközöket, kártyát, krétát, táblát, stb.-t, ez a megállapodás kívül esik az iparúzó munkakörén és miután a játék körül ezekben az esetekben a felszolgáló személyzetnek dolga nincsen, vagyis szolgáltatásokról szólni nem lehet, a kiszolgálási díj felszámítására sincsen jogalap. Más a helyzet, ha a kártya kiszolgálása magának az üzletnek üzemvitelével kapcsolatos és a rendes munkakör keretében történik.

A kiszolgáltatót fogyasztási cikkekért természetesen a százalékot a bridge-szalón is megfizetni tartozik, és ha valamelyik ilyen vendég nem fogyaszt, legtöbb esetben a személyzet ügyességén múlik, hogy arra rábírja.

Az előljáróság elnök felfogását egyhangúlag magáévá teszi.

A munkabér kérdéssel kapcsolatosan elnök közli, hogy a közelmúltban tekintettel a munkabér tárgyában felmerült különböző ügyekre, eljárta kereskedelemügyi minisztérium illetékes osztályánál, ahol ismertette a mai helyzetet és a százalékrendszer bevezetésével bekövetkezett állapotot. A minisztérium részéről megnyugtatót kaptunk aziránt, hogy egyelőre a minimális bér megállapítása nincs napirenden, illetőleg ki akarják várni a helyzet végleges kialakulását. Hogy a százalékrendszer nem teljesítette a propaganda részéről hozzáfűzött reményeket, ezt ipartestületünk előre megjósolta, ezért tehát bennünket semmiféle felelősség nem terhel.

Főjegyző elnök jelentése kapasan közli, hogy a minisztériumban ígéretet tettünk arra, hogy pontos statisztikai adatokkal fogjuk igazolni a személyzet helyzetét és ily irányú adatgyűjtést meg is indítottunk. Sajnos ismételt felhívás dacára csak a testület tagjainak kisebb fele küldött adatokat úgy, hogy számításainkat ezek alapján hézagosan tudjuk megejteni. Természetes, hogy ily módon teljesen pontos számokkal nem operálhatunk.

Szlavek Károly felszólalása után

Elnök reámutat az ipartestület munkásságára és kijelenti, hogy érdemleges eredményeket csak ak-

**Pálpusztai sajt
Heller doboz
emmenthali
Derby sajt**

kávéházakban
nélkülözhetetlen

kor tudunk elérni, ha maguk a kártársak ebben támogatnak.

Az ipartestületi munkaközvetítő 1936. évi október havi munkájáról szóló jelentés bemutatott és irattározottatott.

A székesfőváros polgármesterének felhívása, melyben az ipari zárt szám (numerus clausus), illetőleg a közszükségleti szempontok mérlegelése tárgyában a testület véleményét kéri, bemutatott és elnök az arra adott választ ismertette:

Az eddig követelt gyakorlat ugyanis az volt, hogy új iparendelvények kiadása alkalmával az ipartestület véleményét kikérték, arra nézve, vajjon az illető helyen van-e szükség új üzlet nyitására. Ezt a gyakorlatot azonban az 1936. évi VII. t. c. megszüntette és most arról van szó, hogy az szabályrendeleti intézkedéssel ismét életbeléptetessék.

Mint hogy ez a gyakorlat eddig is jól bevált, ipartestületünk ezt továbbra is fenntartandónak tartja, annál is inkább, mivel a numerus clausus elrendelése az ipar fejlődését jóformán teljesen lehetetlenné teszi.

Az előterjesztés felolvasása után

Tarján Vilmos ellenkező véleményét fejezi ki és a zárt szám elrendelése mellett foglal állást. Szükségnek látná a meglévő üzletek existenciájának megvédése érdekében a zárt szám elrendelését, minthogy a közszükséglet mérlegelése teljesen szubjektív alapon történhetik és így kisebb védelmet jelent.

Szlavek Károly nem fogadja el *Tarján* felfogását. Biztosítani kell a megfelelően képzetteknek önállóítási lehetőségeit, ha arra a többi törvényes feltételek is megvannak. Ha valahol a közszükséglet fennáll, akkor az ipartestület bizonyára véleményezni fogja.

Weingruber László a bécsi kávéipar helyzetére hivatkozik, ahol a zárt szám meg van és így a kávéházi jogosultság értéket jelent. Ezért meg kellene fontolnunk a kérdést.

Elnök örömet fejezte ki a vita magas színvonala fölött. Kijelenti, hogy a testület mindig magasabb gazdasági és nemzeti szempontokból fontolja meg ezeket a kérdéseket nem pedig az önző magánérdek szempontjából. Nem akarjuk az ipar fejlődésének útját állani az üzletek számának megmérévésével, hiszen a város fejlődik és már most is vannak városrészek, ahol semmi kifogás nincsen új üzletnyitás ellen. Ami a közszükségleti kérdés érvényesítését illeti, ez nem történhetik szubjektív alapokon, minthogy a hatóságnak két fokon is módjában van a testület véleményét elbírálni. Kéri az előljáróságot hogy az előterjesztett fel fogást tegye magáévá.

Előljáróság elnök fejtegetéseire teljes mértékben hozzájárul.

Salgó gőzmosógyár és **fehérneműkölcsönző** VI., Vörösmarty-u. 54. Tel.: 1-162-86 **Olcsó árak! Pontos kiszolgálás!**

Főjegyző bemutatja a kereskedelmi és ipari tulajdonjog megvalósítása érdekében a Kereskedelmi és Iparkamarához intézett véleményes jelentést.

Elnök úgy látja, hogy ez a kérdés most már napi-rendre került és felsőbb helyeken is megértéssel fogadják. Magát az előterjesztést a testület hivatalos lapjában közölni fogja, kéri a kartársakat, hogy kísérik azt figyelemmel és a legközelebbi ülésen alkalmat fogadni a hozzászólásra.

Az új fővárosi lakbérszabályrendelet folytán a személypénz az üzletbárlók részér a lakbér 1%-ában állapított meg. Ez iparunkra újabb terhet jelent annál is inkább, mivel a kávéházakban a szemét kihordásáról rendszerint maga a tulajdonos gondoskodik. Ebben az ügyben beadvánnyal fordult a székesfőváros polgármesteréhez azzal a kérdéssel, hogy ez ügyben döntését mielőbb hozza meg.

A Budapesti Gyógyszerész Testület a folyó évi június hó folyamán a *gyógyszereknek a kávéházakban való árusítására* kötött megállapodást egyoldalúlag felbontotta, hivatkozással arra, hogy állítólag kartársaink azt nem tartották volna be. A magunk részéről a megállapodásnak a felbontását tudomásulvettük ugyan, azonban ismételt felhívjuk kartársainkat arra, hogy az annak idején közlöttetek melyek a gyógyszerek elárulásának módját szabályozzák, továbbra is tartsák be. Konkrét panaszok hiányában az üggyel foglalkozni nem tudunk, mindenestre felhívja a kartársakat, hogy az előírásokat szigorúan tartsák be. Amennyiben a Gyógyszerész Testület felfogásához ragaszkodnék és további lépéseket tenne folyamatba, el vagyunk készülve arra is, hogy e cikkeknek forgalombahozatalát teljesen be-
szüntetjük.

Egy ipartestületi tag *árrombolási ügyéről* főjegyző tett jelentést azzal, hogy az illető a kiőgósolt eljárást megszüntette.

A Budapesti Lakatosok Ipartestületének felhívása, melyben ipara védelmében az uccai köszörűsök házalás útján való munkagyűjtése ellen állást foglal, szaklapunkban közzé tétetett.

Az újév közeledtével elnök felhívja a kartársakat arra a régebben hozott ipartestületi határozatra, hogy *újévi ajándékokat ne osztogassanak*, hanem annak értékét adományozzák testületünk munkanélkülieinek segélyezésére. A nyomor nagy és legalább ily módon juttassunk valamit iparunk munkanélkülieinek.

Katona István az újév közeledtével felemlíti azt, hogy a szilveszter éjszakája ma már semmiféle forgalmat nem jelent a kávéházaknak, minthogy az ösz-

szes szórakozó helyek éjjel 3-ig nyitva vannak és így a közönséget teljesen elvonják. Ezek korlátozására nézve látna szükségesnek bizonyos lépéseket.

Grosz Ödön a függő kérdések rendezését sürgeti.

Elnök felszólalásaira válaszolva kijelenti, hogy más iparokkal szemben korlátozó lépéseket mi nem tehetünk, mindenki igyekezzék üzletvitelét oly formában intézni, hogy a szilveszter éjszakáján a reális lehetőséggel számoljon. Egyben ismételt felhívja a testület tagjait az *újévi ajándékok megváltására*.

Elnök felhívja a tagok figyelmét a Budapesti Óragyár cég által forgalomba hozott *gyufa eladási automatákra*, amelyek díjmentesen bocsátatnak rendelkezésre és amelyek használatba vétele után kartársaink gyufakiadásai némileg lecsökkenthetők lesznek.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülésről távoztatja.

Mit kell tudni a kötelező mestervizsgáról?

Az új ipartörvénynovella az összes képesítéshez kötött iparokban — kivéve az építőiparokat — a képesítés megszerzését illetőleg igazolását mestervizsga tételéhez kötötte.

Az eddigi gyakorlattól való eltérés a kötelező mestervizsga bevezetésével csak annyi, hogy az önállóulás az új ipartörvénynovella életbeléptetése előtti feltételein kívül még a mestervizsga letétele is kötelező.

Mestervizsga letételére jelentkezhetik minden önálló iparos is, aki a mesteri címet meg akarja szerezni.

Aki mestervizsgát kíván tenni, a mestervizsgáló bizottsághoz intézett, sajátkezűleg írt beadványban köteles kérni a mestervizsgálatra bocsátását és a beadványt annak a kereskedelmi és iparkamarának tartozik megküldeni, amelynek területén alakított mestervizsgáló bizottság a vizsgálat megtartására illetékes. A beadványhoz csatolni kell a vizsgálatra bocsátás előfeltételeit igazoló okmányokat. A kérelem benyújtásával, illetőleg beküldésével egyidejűleg a jelölt a vizsgálat és a mesterlevél kiállításá díjául tizenöt pengőt köteles a kereskedelmi és iparkamara pénztárába befizetni, illetve beküldeni. Ezenfelül a jelölt viselni tartozik a mesterlevél bélyegköltségét.

Ha a mestervizsgáló bizottság a folyamodót nem találja mestervizsgálatra bocsáthatónak és erről a jelöltet értesíti, az értesítés átvételétől számított 15 nap alatt fellebbezésnek van helye az elsőfokú iparhatóságához. Az elsőfokú iparhatóság határozata ellen fokozatos fellebbevitelnek van helye.

A mestervizsgálatokat lehetőleg hétköznapiokon kell tartani. A vizsgázó a műhelyi felszerelés és munkaszámok használatra való átengedéséért lehető-

leg nem terhelendő meg, ha ez nem lenne elérhető, úgy legfeljebb négy pengő megfizetésére lehet egy vizsgázót kötelezni.

A vizsgálat során feldolgozandó nyersanyagot a vizsgázó szolgáltatja, illetőleg ennek az anyagnak a beszerzési költségei, melyek tíz pengőt csak a vizsgázó kérelmére haladhatnak meg, a vizsgázót terhelik. A vizsgálat során feldolgozott nyersanyag a vizsgázó tulajdona.

A mestervizsgálat három részből áll.

1. valamely szakbavágó munka rajzának (tervének) és költségvetésének önálló elkészítéséből;

2. a rajzban (tervben) feltüntetett munka nagyobb jártasságot és magasabb fokú szakmabeli készséget igénylő részének elvégzéséből (a mestermunka elkészítéséből);

3. a vizsgázó általános szakismeretének megállapításából.

A 3. rész keretében kell meggyőződést szerezni arról is, kellőképpen ismeri-e a vizsgázó az ipartörvénynek és az illető szakmára kiterjedő más törvényeknek és rendeleteknek az ipar gyakorlására és a segédszemélyzetre vonatkozó határozmányait és rendelkezéseit. Ugyancsak ki kell terjednie a vizsgálatnak a vonatkozó adóügyi és munkásbiztosítási rendelkezésekre, valamint annak megállapítására is, hogy a vizsgázó tudja-e az iparban szokásos üzleti iratokat, feljegyzéseket és könyveket kiállítani, illetve vezetni.

A mestervizsgálatot lehetőleg megkezdésének napján be kell fejezni. Ha az illetékes miniszter valamely szakmára nézve a mestervizsgálat sikeres letételéhez szükséges szakismeretet felölölő könyvet adott ki, az a szakkönyv a vizsgálat alkalmával vezérfonal gyanánt szolgál.

A mestervizsgálat eredményét a bizottság elnöke a vizsgálat befejezése után előszóval kihirdeti a vizsgázó előtt.

A vizsgázó bizottság határozata ellen fellebbezésnek vagy panasznak nincs helye.

A vizsgálat eredménytelensége esetében azt is meg kell állapítani és ki kell hirdetni, hogy a vizsgázó milyen tartamú szakbavágó gyakorlat után jelentkezhetik újból a vizsgálat letételére. Amennyiben a vizsgálatnak csak egy részét kell megismételni, úgy a visszavetés három hónapra, ha pedig az egész vizsgálat megisméltendő, úgy egy esztendőre terjed ki.

A sikerrel kiállott mestervizsgáról kiállított „Mesterlevél“ az ipartestületnél vehető át.

Ha sikertelen mestervizsga után a vizsgálat megisméltése is sikertelen maradna és egy harmadik isméltés sem járna eredménnyel, úgy az egész mestervizsgálat isméltésére, a mestervizsgálat letételére az illetékes minisztertől kell engedélyt kérni.

Használt pamlagok, csillárok, billiárdok, márványasztalok, fűzfotelek. Kölcsönzés.
Fried Zsigmond és Fia kávéházi berendezők
Király-utca 44. — Telefon: 1-291-34

Friss termésű teáink és tea keverékeink

megérkeztek.

Különösen ajánljuk igen tisztelt vevőink figyelmébe a hosszú évek alatt kipróbált speciális teakeverékeinket, úgy mint

Imperial tea keverékünket
Royal tea keverékünket
Angol rendszerű eredeti tea keverékeinket,

amelyeket nemcsak eredeti ládában, hanem kímérve is megfelelő impregnált papírsomagolásban hozunk forgalomba.

Ugyancsak beérkeztek legfinomabb minőségű eredeti indiai és kínai tea fajtaink, úgymint a következő fajok:

Ceemum, Darjeeling, Ceylon, Jáva, Pecco. Souchong, Assam,
tea minőségek.

Kérjen ajánlatot és mintát

Budapesti Kávésok
Aruforgalmi Rt-nál
Budapest, VIII., József-krt. 38.
Telefon: 1-392-77.

Hivatalos rész

ÚJÉVI AJÁNDÉKOK MEGVÁLTÁSA.

Tisztelt Kartársak!

Ipartestületünk előljáróságának határozata folytán, úgy, mint az előző években ez évben is, felhívjuk az ipartestület tisztelt tagjait, hogy tekintettel a váltságos gazdasági viszonyokra, vendégeik között *újévi ajándékot ne osztogassanak szét* és ne engedjék meg azt, hogy helyettük, vagy nevükben alkalmazottaik ilyeneket osztogassanak.

E helyütt felkérjük, hogy az ajándékok beszerzésére fordított összegeket ajánlják fel iparunk munkanélkül nyomorgó alkalmazottai részére.

Az ipartestület elnöksége a befizetett összegekről kifüggeszthető elismervény-plakátot szolgáltat ki.

Hogy ezek a plakátok mielőbb kézbesíthetők és kifüggeszthetők legyenek, felkérjük szíveskedjék a

felajánlott megváltás összegét közölni és azt a nyomtatvány ellenében ipartestületünk pénztárába befizetni.

Budapest, 1936. december 1.

Dr. Havas s. k.
főjegyző.

Mészáros s. k.
elnök.

A m. kir. kereskedelem- és közlekedékügyi miniszternek 1936. évi '4.199-1. K. K. N. számú rendelete

a szállodai (hotel), penzió elnevezés használata tárgyában.

Az 1884:XVII. tc. 57. §-ának 3. és 4. pontjaiban, valamint 58. §-ában foglalt felhatalmazás alapján a m. kir. belügyminiszterrel egyetértőleg a következőket rendelem.

1. §.

(1) Az 1922:XII. tc. 14. §-ában 1. sorszám alatt említett fogadó (szálló, penzió) iparnak és az ipar gyakorlására szolgáló helyiségnek megjelölésére a szálloda (szálló, hotel, penzió) elnevezést csak akkor szabad használni, ha az ipar gyakorlására szolgáló helyiség, az épület jellegének, fekvésének, berendezésének, valamint a helyi viszonyoknak figyelembe vétele mellett, az idegenforgalom követelményeit kielégíti.

(2) Ha az (1) bekezdésben említett ipar gyakorlására szolgáló helyiség az idegenforgalom követelményeinek nem felel meg, az iparnak, valamint az ipar gyakorlására szolgáló helyiségnek megjelölésére csak a „fogadó“ elnevezést szabad használni.

(3) Ha kétely merül fel abban a kérdésben, hogy valamely iparüzem tulajdonosa használhatja-e a szálloda (szálló, hotel, penzió) elnevezést, akár az érdekeltek kérelmére, akár hivatalból, az elsőfokú iparhatóság a rendőrhatalóságnak, valamint az illetékes kereskedelmi és iparkamarának és az Országos Magyar Idegenforgalmi Hivatalnak a meghallgatása után véghatározattal határoz.

2. §.

(1) Az a fogadós (szálloda, penzió tulajdonos), aki iparának vagy az ipara gyakorlására szolgáló helyiségnek megjelölésére a szálloda (hotel, szálló, penzió), elnevezést annak ellenére használja, hogy ennek az elnevezésnek használatától őt jogerős iparhatósági véghatározat eltiltotta, kihágást követ el és az 1928. évi X. törvénycikk rendelkezései értelmében pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) Az előbbi bekezdés alá eső kihágás büntetése 15 napig terjedhető elzárás, ha azt oly egyén követte el, aki ily kihágás miatt jogerős ítélettel már meg volt büntetve és büntetésének kiállása óta két év még nem telt el.

(3) A kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntető bíróságnak hatáskörébe tartozik.

(4) Az 1929. évi XXX. tc. 59. § a (1) bekezdésének 3. pontjában foglalt rendelkezés szempontjából szakminiszternek a kereskedelem- és közlekedésügyi minisztert kell tekinteni.

3. §.

(1) A jelen rendelet 1937. évi január hó 1-én lép életbe.

(2) A jelen rendelet életbeléptetésével a 78.000—1923. K. M. számú rendelet 131. §-ának utolsó mondata hatályát veszti.

Budapest, 1936. évi november hó 21-én.

Bornemisza Géza s. k.,
a m. kir. kereskedelem- és közlekedés-
ügyi minisztérium vezetésével megbí-
zott m. kir. iparügyi miniszter.

H I R E K

Előljárásági ülés. Ipartestületünk előljárásága tekintettel a napirendén levő nagyfontosságú kérdésekre a szokott időnél előbb, folyó évi december 17-én, esütörtökön d. u. 5 órakor tartja ülését. Arra kérjük az előljáráság tagjait, hogy ezen az ülésen lehetőleg teljes számban jelenjenek meg.

Nyugdíjazás és kitüntetés. Dr. Hetey Zoltán miniszteri tanácsos, székesfővárosi pénzügyigazgató helyettesnek nyugdíjazása alkalmából a Kormányzó ur Öfömméltósága megengedte, hogy sok évi érdemes és eredményes szolgálatáért elismerése tudtul adassék.

Gyászbesz. Stein Sándor kartársunkat, a Lónyai-kávéház tulajdonosát, testületünk számvizsgálóját súlyos csapás érte. Felesége Stein Sándorné sz. Breitner Sarolta úrnő f. évi nov. 26-án életének 61. boldog házasságának 29 évében hosszú szenvedés után elhunyt. Földi maradványait vasárnap — 29-én — helyezték örök nyugalomra a rákoskeresztúri izr. temetőben. Mindazok, akik ismerték, igaz kegyelettel gyászolják és részvételt fordulnak a gyászoló család felé.

Buzavirág akció. Mint minden évben, ebben is megindítja a Magyar Anyák Nemzetvédelmi Bizottsága — melynek élén mint védnök Anna kir. főhercegnő és mint vezetők Imrédy Kálmánné és P. Szerdkényi Anna úrnők állanak — szokásos „Buzavirág“ akcióját. Ez abban áll, hogy az összes kereskedők, iparosok — közöttük a kávéházi és vendéglői üzemek tulajdonosai is — karácsony hetében vendégeiknek 10 fillér ellenében egy buzavirágot nyújtanak át. — Az akció vezetői a forgalomba hozni szándékoltt mennyiségű buzavirágot, bejelentés után közvetlenül megküldik kartársainknak. — Sajnálattal látjuk, a velünk közölt elszámolásból, hogy ipartestületi tagjaink közül az 1934 évben 31 kartársunk 463.90 P értékű, az 1935. évben 28 kartársunk 409.50 P értékű buzavirágot vett át. Nyomatékosan kérjük kartársainkat, hogy ez évben intenzívebben tegyék magukévá a nemes célt és igénylésüket mihamarabb — esetleg telefonon jelentsék be testületünk irodájának.

Hattyu gőzmosó és fehérnemű kölcsönző vállalat
száraz vegytisztítás és festés
Budapest, VII., Klauzál-utca 8. — Telefon: 1-385-59
Az ország legnagyobb gőzmosó üzeme, legmodernebbül berendezve! Legkíméletesebb mosási-rendszer.

Csavargók menetrendje. Ezzel a címmel jelent meg Dr. Köves Tibornak — Grósz Ödön kartársunk nagytehetségű fiának — legújabb menetrendje, melyet a magyar sajtó az egész vonalon a legnagyobb elismeréssel fogadott. — A ragyogó kritikákhoz nincs mit hozzáfűzni. — Egy okos, gondolkodó író könyve, aki az utazás lélektanával, lelki rugóival foglalkozik. — Szerző beutazta egész Európát, meglátta és megérezte a faluk, városok lelkét, tehát sokkal többet mint amennyit a sablónos utazó lát. — Mindenki, aki a szép és okos könyvet szereti és aki utazni szeret élvezettel fogja olvasni a „Csavargók menetrend”-jét.

Izgalom a likőr- és konzervszakmában a fázisadó kiterjesztése miatt. — Házilag állítják elő az éttermek és kávéházak a likőröket és konzerveket? A pénzügyminisztériumban — mint jelentettük —, fontos tárgyalások folynak a fázisadó több, újabb szakmába való bevezetéséről. Így — értesülésünk szerint —, a papír-, likőr-, valamint a többi szeszesitalok, konzerv-, halkonzervszakmákban szándékoznak elrendelni a fázisadórendszerét. A pénzügyminisztériumnak az a célja, hogy a fázisadó bevezetésével a közvetítőkereskedelem egyre nagyobb mértékben mentesüljön a forgalmiadó lerovásának kötelezettségétől.

A fázisadó kiterjesztésének híre az érdekelt szakmákban meglepetést keltett. Különösen a likőr- és konzervszakmák értesültek aggodalommal a nagyjelentőségű tervről, mert a gyárak álláspontja szerint a fázisadó bevezetése könnyen végzetes hatással lehet a likőr- és konzervszakmákra. E két szakma vásárlórétegének legjelentősebb részét ugyanis a nagy éttermek, kávéházak és egyéb élelmiszerárússal foglalkozó cégek jelentik, amelyek a fázisadó nagy megterhelését nem hajlandók elviselni és könnyen arra a lépésre határozhatják el magukat, hogy a jövőben likőr- és konzervszükségletük egyrészt háziilag fogják előállítani. Számos likőrfajtát és konzervféléseket lehet ugyanis házilag készíteni, amelynek költségei természetesen jóval alacsonyabbak lennének, mintha ezek az üzemek az esetleges 7—8%-os fázisadóból járó terheket vállalnák magukra.

A fázisadó bevezetésével kapcsolatos részletek eddig még nem kerültek nyilvánosságra, de az érdekelt szakmák máris tervbevették, hogy a pénzügyminisztérium illetékes osztályának méltányos intézkedések érdekében lépéseket tesznek.

Az árrombolás megakadályozása. Az új ipartörvénynovella fontos intézkedései közül legfontosabb az volna, amelyik az árrombolás megakadályozására vonatkozik. Százszor megírt igazság ugyanis az, hogy igazi védelmet akkor kap a kézművesiparosság, ha leszámolhat az árrombolókkal.

Az ipartörvénynovella végrehajtási utasítása még a nyár derekán megjelent, hiányzott belőle azonban

az árrombolás megakadályozására vonatkozó intézkedés, ami nélkül pedig a gyakorlatban nem lehet alkalmazni az ipartörvénynovellában leszögezett gondolatot.

Természetes, hogy a magyar iparosság folyton a végrehajtási utasítás megjelenését várja, mert az ipartörvénynovella holt betűjét az álmásztaná életre. Ez okból a kézművesiparosság állandóan sürgeti a végrehajtási utasítás megjelenését s ebben az irányban majd minden érdekképviselőt intézett előterjesztést az iparügyi miniszterhez. *Bornemisza Géza* iparügyi miniszter erre fölhívta a kamarákat, hogy készítsenek tervezetet a végrehajtási utasításra vonatkozólag, mert az a szándéka, hogy a rendeletet még ebben az évben kiadja. Mint értesülünk, a kamarák ki is dolgoztak egy tervezetet s ennek lényege az, hogy az árrombolást első esetben 100 pengőig terjedhető összeggel büntethetik és ha az árrombolás két éven belül megismétlődik, az illető iparostól megvonják az iparigazolványt, illetőleg az iparengedélyt.

Tervezetüket a kamarák már eljuttaták a miniszterhez s remélhető, hogy az minél előbb tárgyalás alá veszi s a végrehajtási utasítás még az idén napvilágot lát. Akkor aztán az egyes iparágakban a szakosztályokra vár majd a feladat, hogy rendet teremtsenek és szakmájukban megszüntessék az árrombolást.

Fel akarják emelni a tej fogyasztási árát. Több ízben részletesen foglalkoztunk a GyŐSz tejipari osztálya és a Tejtermelők Országos Szövetsége közötti tárgyalásokat, amelyek a jövő évi tejszerződésekre vonatkoztak.

Az elmúlt napokban a tárgyalások első része befejeződött, a tejjavallatok és a gazdaérdekeltségek aláírták az ipari tejjelre vonatkozó megállapodásukat, amely teljes egészében a tavalyi feltételek alapján jött létre. Az ipari tejjelre vonatkozó megállapodás megkötésénél sikerült a tejjavallatoknak az eddig elért eredményeiket biztosítani, a fogyasztási tejárral kapcsolatos tárgyalások azonban még tovább tartanak és a kiszivárgott hírek szerint olyan meglepő és váratlan eseményeket rejtenek magukban, amelyek kétségkívül az egész közvélemény részéről általános feltűnést és megütközést fognak kiváltani.

Beavatott helyről nyert információink szerint ugyanis a most folyó tárgyalások során egyre határozottabban az a vélemény alakult ki, hogy a tej árát a mai viszonyokhoz megfelelően fel kell emelni.

Értesülésünk szerint a gazdaérdekeltségek részéről hangzott el először az a kívánság, hogy a fogyasztási tej árát 2 fillérrel emeljék fel és ezt az álláspontot a tejjavallatok nyomában magukévá tették. A meglepő állásfoglalás alátámasztására az érdekeltek a

CORVINA

könyv- és papirkereskedés

VIII., JÓZSEF-KORUT 48

Telefon: 1-375-86

A legolcsóbb és legjobb beszerzési forrás.

Modern kölcsönkönyvtár, havi bérlet 1 pengő

Nagy karácsonyi vásár!

Archer keksz és ostya-különlegességek

drágulási folyamatra akarnak támaszkodni. Ez a bázis azonban túlságosan bizonytalannak látszik, hiszen köztudomású, hogy az egész tejszakmában az elmúlt év során óriási fellendülés mutatkozott s úgy a tejtermelők, mint a tejértékesítő szervek az elmúlt évekhez viszonyítva feltűnő anyagi eredményeket tudtak elérni.

Ennek ellenére az érdekeltek a tárgyalások során hangoztatták, hogy lehetetlenség elzárkózni a tejár felemelése elől, akármilyen súlyos következményeket is vonhat ez maga után. Kétségtelen ugyanis, hogy már ez a hír is, amelyet a „Magyar Közgazdaság” c. lap megbízható forrás alapján közöl, óriási visszhangot fog kelteni nemcsak szakmai, de fogyasztói részről is. Valószínű, hogy a fogyasztói érdekek jogos megvédése céljából nagy visszatetszést fog eredményezni ez a készülő terv, amely az egyik legfontosabb közlélemzési cikk váratlan áremelésével a fogyasztó közönség hatalmas rétegének okozhat újabb, elviselhetetlen megterheléseket.

A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara mellett működő választott bíróság új elnökei. A tisztességtelen versenyről szóló törvény alapján a budapesti választott bíróságok elnökeiként választható ítélőbírák névsorát dr. Lázár Andor igazságügyminiszter a következőkben állapította meg: *Sövényházy Neuhold Ferenc, Gál László, Szobonya Béla, Muzsnay József, Tolnay Iván, Sárffy Andor, Morvay Aurél* kúriai bírák, *Alcsuti Akos, Ury Lajos, Orosz Mihály, Löw Tibor* táblai tanácselnökök, *Glatz Ede* táblai bírósági elnök, *Telekdy Lajos, Csabay Béla, Zettl Ágoston* táblai bírák, *Sárkány Balázs, Csonka Antal, Schwicker Richard, Ridly István* törvényszéki tanácselnökök, *Schilling Zoltán*, a szabadalmi bíróság elnöke, *Mayer Géza*, a szabadalmi bíróság alelnöke.

A francia vendéglátóipar helyzete a francia idegenforgalmi tanács adatai szerint kétségbeejtő. Tizennégy nagy párizsi szállodát bezártak, tizenkettő felszámolás alatt, nyolc pedig esődben van. E szomorú számok a kormány nagyobb dicsőségére hétről-hétre növekednek, míg ezzel szemben az adók ez évben 18 százalékkal emelkedést mutatnak. A francia Rivierán, így Cannesben és Nizzában ötszáz szálloda zárta le több napra üzemét, hogy ezúton tiltakozzanak a magas adók és az alkalmazottak túlzott követeléseivel szemben.

Az OTI taglétszáma 1936-ban. A most közzétett kimutatása szerint ez év június havában az OTInál betegség esetére biztosítottak száma 752.669 volt, akik közül 607.203 az általános és 145.466 a háztartási ágazatba tartozott.

Az általános ágazatban a munkáltatók száma 105.171, a háztartási ágazatban pedig 122.548 volt. Egy-egy munkáltatóra átlagban 6 munkavállaló, a háztartási ágazatban pedig 1.2 munkavállaló esett.

A táppénzben részesültek száma 1936. június

havában az általános ágazatban 15.253, a háztartási ágazatban 3.089, összesen 18.342 volt, az előző évi 14.541-el szemben.

A szaklapot olvasni kötelesség. Egy tisztességtelen versenyper kapcsán az illető kereskedő azzal védekezett, hogy nem volt tájékozódva a szakmában kialakult szokványokról. Az eset kapcsán a budapesti kir. törvényszék többek között a következő indoklást fűzte ítéletéhez: „Egyik vagy másik rendelkezés nem ismerése sem kifogásul, sem enyhítési alapul nem szolgálhat. Aki a szaklapokban vagy napilapokban megjelent törvényes rendelkezésekről, figyelmeztetésekről vagy azoknak magyarázatáról nem szerez tudomást, súlyos mulasztást követ el. Mindenkinek, aki a gazdasági életben tevékenykedik, tudomással kell bírnia a kormány és a különböző hatóságok által kibocsátott rendelkezésekről és intézkedésekről.”

Kilenc havi fogság a tanonc bántalmazásáért. Az idén júniusban az egyik berlini büntetőbíróság a tanonca sérelmére elkövetett súlyos testi sértés miatt másfél évi börtönre ítélte *Tropp* berlini sütőmestert. A múlt héten tárgyalta az ügyét másodfokon. A másodfokú bíróság az enyhítő körülményekre való tekintettel kilenc hónapra szállította le a büntetést.

Változások az európai idegenforgalomban. Az egyik legtekintélyesebb német gazdasági folyóirat, a hamburgi „Wirtschaftsdienst” legutóbb igen érdekes cikkben foglalkozik az európai idegenforgalomban előállott jelentősebb változásokkal.

A cikkíró mindenekelőtt az üdülési és szórakozási jellegű utazásoknak a hivatását és üzleti jellegű utazásokhoz való viszonyát vizsgálja. Pontos statisztikai adatok hiányában ezt a viszonyt úgy vélte megállapítani, ha a fürdő-, gyógy- és üdülőhelyek idegenforgalmi adatait a nem ilyen jellegű helyek adataival állítja szembe. Nyilván ez az összevetés hozzávetőleges tájékoztató felvilágosítást adhat. Így például Németországban 1935 nyári félévben a 2500 idegenforgalmi helyről bejelentett külföldiek 37.2 százaléka 858 fürdő- és gyógyhelyen tartózkodott és százalékos részük az egész szállodai idegenforgalomban 71.4 százalékot tesz ki. Hasonló a helyzet külföldön is: pl. Csehszlovákiában ugyanezen időszakban a külföldi látogatók 58.8 százaléka gyógy- és üdülőhelyeken tartózkodott.

STUDIUM

dákó és
irókréta

Gyártja:

Budapesti Kréta, Vegyészeti Gyár és Keresk. rt.

Kapható:

Budapesti Kávésok Áruforgalmi rt.

Jamek, gyümölcs- és főzelékkonzerv

árainkat lényegesen leszállítottuk.

Kérjen árajánlatot

Budapesti Kávésok Áruforgalmi R.-t.-től Budapest, VIII., József-körut 38.

Telefon: 1—392—77.

A cikkíró további megállapítása szerint, a délkeleti és északi államokban, Németország beleértésével az idegenforgalom emelkedése, míg a déli és nyugati államokban, beleértve Svájcot az idegenforgalomcsökkenése észlelhető. Megfigyelése szerint továbbá az idegenforgalomba mindinkább bekapcsolódó széles néptömegek is jobbra Európa délkeleti és északi államaiba áramlanak.

További változásokat idézett elő új idegenforgalmi területek felbukkanása. Kisebb országok, mint Jugoszlávia, Bulgária, Finn- és Lettország stb. is immár említésre méltó idegenforgalmat szereztek maguknak. Különböző változások állottak elő az egyes államok között létrejött utazási és idegenforgalmi egyezmények következtében is. Sok esetben a közvetlen kölcsönösség elve érvényesül az egyes országok idegenforgalmában. Így például Belgiumba és Luxemburgba szándékozó német utazók fizetési eszközökben való részvételük gyakorlatilag a belgák és luxemburgiak német forgalmától függ, miután a legutóbbi megállapodás szerint az utóbbiak az igényelt márkaösszeg felét csak belga valuta ellenében kaphatják meg. Az ilyen úton befolyt devizákból fedezik azután a Belgiumba és Luxemburgba utazó németek fizetési szükségleteit.

Az érdekes és alapos szaktanulmányban az író részletes és sokoldalú statisztikai adatokkal támasztja alá állításait, melyekből figyelemreméltó következtéseket vonhatunk le az európai idegenforgalom legutóbbi években mutatkozó változásaira.

Ipari és közigazgatási hírek

Az asszony is meglebbezheti az ipartestületi tagdíjat. Ezt mondja a 60.487/933. K. M. számú döntés, amely az 1929. XXX. t. c. 47. §-ára hivatkozik. E szerint minden érdekelt fél felebbezhet, már pedig az asszony, aki az ura üzletében dolgozik, feltétlenül érdekeltnek tekintendő.

Per lett abból, hogy a villamoskocsik kalauzai az áruházakat kiállították ki a hozzájuk közeleső megállóknál. Néhány év előtt a Beszkárt reklámakciója folyamán bevezette, hogy az áruházakhoz közeleső megállóknál a villamoskocsik kalauzai az áruházakat

kiállították ki. Ebből most per lett azért, mivel az az áruház, amely a Beszkárttal ezt a megállapodást kötötte, nem fizetett. Kifogásolta ugyanis, hogy egyes kalauzok nem kiállították ki az áruház nevét. A Beszkárt perelt és a pert megnyerte. A Kúria indokolása szerint a hirdetésnek ez a módja egészben teljesítettnek tekintendő már akkor is, ha a kikiáltás igen sok esetben megtörténik s annak, aki ily módon való hirdetésre ad megbízást, számolnia kell azzal, hogy egyes esetekben a kikiáltás elmarad.

Nem jár felmondási illetmény. A Kúria konkrét esetben ítélettel kimondotta, hogy az az alkalmazott, aki a szolgáltatást önként, jogos ok nélkül hagyja el, a felmondási időre fizetést követelni nem jogosult. (C. II. 68—1933.)

Szánknak íze nem keserű,
Fejünk nem fáj, vigan hizunk...
Mi van ebben titkoszerű?
Csakis NIKOTEXET szívunk!

A játékkártyák élettartamának meghosszabbítása. Minden napos panasz kartársaink részéről, hogy a vendégeknek játékkártyák kiadott kártyák rendszerint már az első alkalommal tönkremennek, a sarkok betörnek, a hátlaptól a képlap gyakran a sarkoknál elválik. Hyenkör tevesen a kártya minőségében keresik a hibát, holott a játékkártyák idő előtti tönkremenetelének egyedüli oka az első pár kíméletlen keverés és a játékosok idegessége. — Kérdést intéztünk e tárgyban a Piatnik kártyagyárhoz. A Piatnik-gyár mindenben igazolta fentebb kifejtett véleményünket, sőt tanácsal is szolgált arra nézve, hogy miképpen lehet a lapok ragasztásának felváltását megakadályozni. A Piatnik-gyártmányú kártyák egyszerűen vannak bár ragasztva, mégis, ha a vadonatúj lapokat, melyeknek éle annyira élesen és tökéletesen van vágva, hogy az éli felület emiatt szegletes, a csomót összeszorítva igyekezzünk keverni, e kettőemelt csomó ismét való összecsisztatása alkalmával az élek egymásba akadnak, mikoris a keverő játékos, kezének erejével akarja legyőzni az ellenállást és így jön létre a bármennyire tökéletes ragasztás feltétele a széleknél, ami után már csak pár keverés kell még és a kártya tönkremegy. Hogy ezt elkerüljük, az egyik kezünkbe fogott egész kártyacsomót a másik kezünkkel oldalt meghajlítva, a lapokat engedjük egymásután visszaperegni az eredeti egyenes helyzetükbe, majd a csomót kezünkben megfordítva, az ellenkező rövid oldalon végezzük a fenti meglazító lepergetést. Ezután a lapok rövid oldalai már kissé kevésbé simulván egymáshoz, a keverés közbeni bevágásnál helyet engednek egymásnak és a lapok éli felülete nem szenved kárt. (V.)

Konyhaiüzemi gépek, kávéfőzők, habverőgépek, szűrőpapír, vaj, legelőnyösebb beszerzési forrása az évtizedek óta iparunkkal állandó üzleti nexusban álló Harsányi cég, Budapest, V., Honvéd uca 38. Telefon: 1—140—57.

Svábbogarak, rusznik, pincebogarak írtására legalkalmasabb szer a „Blattoi”, melyet a Theriaka Rt. gyógyszervegyészeti gyár, V., Hollán uca 3. szám. Telefon: 1—146—96, készít és hoz forgalomba.

IMPERIAL FUGEKÁVÉ

legjobb kávézesítő. ■ Kérje mindenütt!

Gyártja: DIKK FIDÉL és TÁRSA, Budapest, IX.,

BERGER S.szobafestő, mázoló, fényező és tapétázó
Budapest, VI., Hegedüs Sándor ucca 27.
Telefon: 1-204-82.**FRANÇOIS
PEZSGŐ****Crémant Rosé
Transylvania sec****ALFA PAPIRÜZEM R.-T.**

Budapest, VII., Kisdiófa-u. 1. Tel.: 1-340-51

Saját készítményű **papirsapka**
szilveszterre, reklámszöveggel is —
Szerpentin — hólabda — jux.**FIGYELJÜNK!** PIATNIK NÁNDOR
ÉS FIAI BUDAPESTmagyar kártyagyár gyártmányainak valódiságára.
Óvakodjunk az utánzásoktól!**Magyar Játékkártyagyár R.-T.****PIATNIK NÁNDOR ÉS FIAI**

Budapest, VII., Rottenbiller-u. 17.

Telefon: 1-310-63, 1-453-71.

Alapítottak 1824.

VÉDJEVY

Márványbólépületburkolást, portálokat, kávéházi asztalokat
minden színben a legolcsóbb árban készít**KRONEMER DÁVID** márványipari üzeme,
Budapest, X., Kőbányai út 39. (Hungária körút
sarok.) Telefon: 1-378-69.**Gschwindt-féle**Aqua vitae és egyéb likör különleges-
ségek, főzelék és gyümölcs konzervek**NAGY IGNÁC**pincefelszerelési
cikkek raktára

BUDAPEST, VII. KÁROLY KÖRÜT 9.

Ajánlja dúsan felszerelt raktárát, ú. m.: borszivattyúk,
szűrőgépek, palackok, parafadugók, címkék stb. T: 1-415-15**Ifj. Grünwald Mór**

Ferenc József-rakpart 6.

Telefon: 1-838-39. — Üveg és porcellán.

Springut Henrik tojás-
utóda **Öfner Márton** nagykereskedőSzámos budapesti kávéház, étterem és vendéglő
állandó szállítója.

Budapest, VI., Vasvári Pál ucca 10. — Tel.: 1-217-54.

BORPALOTA RT.

Budapest, VI., Király ucca 26. szám.

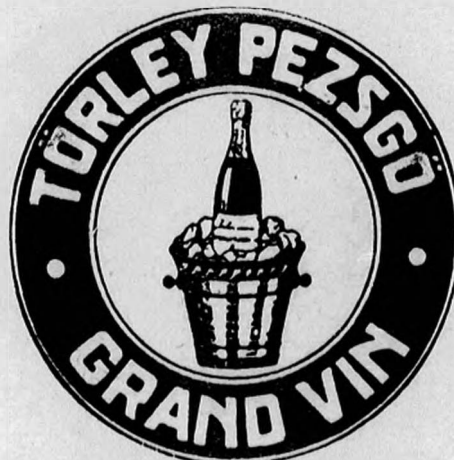
Telefonok: 1-140-44. és 1-184-64.

Ajánlja a kiváló minőségű márkás fajborait
palackozva és hordótételben.**Írógépet** irodájába, üzletébe, otthonába
legolcsóbban **Édes és Deesy-**nél vehet. Alkatrészek, kellékek, karbantartás,
javítás legolcsóbban. Akácfa-u. 13. Tel.: 1-442-24**SIDOL**

vegyitermékek gyára R.-T.

Budapest, XIV., Cserei-u. 14.

Telefon: 2-966-86.

Felelős kiadó: **Gyenes Dénes.**Nyomta: Róna Ferenc nyomdai műintézete,
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 5.